

Frederikssund Kommuna í neyð av ruski til Føroya:

Ruskið lýkur ikki treytirnar

– Umhvørvisstýrið í Keypmannahavn er nú komið uppi

ÁKI BERTHOLDSEN

Í Frederikssund er kommunan við at koma í neyð av 1000 tonsum av ruski, sum ætlanin var at flyta til Føroya.

Teir kanna nú málið, hvussu teir sleppa av við ruskið aftur, tí har vilja teir ikki hava tað liggjandi í allar ævir.

Frá tekniska stjóranum í Frederikssund kommunu, Niels Groth, fáa vit søguna um ruskið.

– Fyrir tók DLG (Dansk landbrugs og grovvareselskab) leigar stórt goymsluskið nðri á havnini í Frederikssund.

– Herfyri bað DLG havnanevndina í kommununi um loyvi at framleiga eitt óki, teir ikki brúka, til fyrirtøkuna Riak í Helsingborg í eitt ár.

– Havnanevndin hevur

fingið upplýst, at talan skuldi verða um at goyma grønt rusk, sum ikki kravdi umhvørvisgøðkenning. Tað treyt hevði DLG eisini sett Riak.

– Vit finga at vita, at tað skuldi avskipast til Føroya í árinum, leigan fevndi um.

– Tí tók havnanevndin undir við framleiguni. Tað, sum hevur týðning fyri kommununa, er, at talan er um rusk, sum ikki hóttir umhvørvið, sigur Niels Groth.

Lýkur ikki treytirnar

– Seinni hevur tað vist seg, at talan er ikki um grønt rusk og heldur ikki eru innflutnings- og útflutningspappír í lagi.

– Vit hava kannað ruskið og vit hava funnið nógva ymskið rusk. Vit hava funnið pakkilfar til mat við matleivum í, gamlar gummistylvar, eina toybamsu og annað rusk, sum bendir á, at sumt av ruskinum er húsráðsruks og ikki reint plast frá idnaðinum, sum vit hildu.

– Tí hava vit biðið umhvørvisstýrið í Keypmannahavn koma upp í málið og um at fáa pappírini í rættlag, og tað eru tey ikki enn.

– Nú eru vit noyðd at siga við Riak og DLG, at ruskið krevur gøðkenning.

– Nú er stóðan øðrvisi og havnanevndin má so víðgera spurningin av nýggjum.

– Men vit vilja ikki hava ruskið liggjandi her í allar ævir, sigur Niels Groth.

Hvør so hevur ábyrgdina, er ikki greitt. Kanska er tað Riak, men tað kann eisini verða, at týski útflytarin kemur at standa eftir við rokningini.

– Hetta er ein tankatoskur sigur Leivur Hansen, býráðslimur

ÁKI BERTHOLDSEN

Tað greiðasta hevði verið at lögtingið beinanvegin tók málið upp og bannaði øllum innflutningi av ruski til brenningar.

Leivur Hansen, býráðslimur í Havn, er ørkymlaður av tíðindunum um, at Tórs-havnar Kommuna arbeidir við ætlanum at flyta inn rusk at brenna á brennistøðini í Havn. Hann sigur, at býráðslimur vórðu kunnaðir um, at arbeitt varð við ætlanum av hesum slag, men málið skuldi kannast nærri.

– Vit roknaðu sjálvandi við at málið varð lagt fyri býráðið aftur, aðrenn itøki-lig stíg vórðu tikin.

– Men tað næsta vit frætta er, at 40 tons eru komin hendavegin at brenna og tað er óvuliga harmiligt.

Leivur Hansen sigur, at í hansara verð er talan um eitt umhvørvismál og tað beinasta hevði verið at lögtingið

Støðan er greið:

Onki rusk inn um okkara dyr

– Tað skal einki rusk, hvørki grønt, orange ella annað rusk inn um okkara dyr at verða brent, sigur Leivur Hansen, býráðslimur

Samtykti at banna øllum innflutningi av ruski.

– 1.000 tons standa í Frederikssund. Tey vórðu flutt hagar sum grønt rusk, men kanningar hava síðan vist, at talan er um orange rusk, sum er í hægri vanda-bólki, enn grønt rusk.

– Tað merkir, at vit kunnu ikki hava álit á skiljingini.

– Men uttan mun til, hvat sagt verður um ruskið, eiga vit at kvetta alt samstarv, sum lagt er upp til í hesum máli. Tað er eingin meining í at flyta rusk inn.

Lisbeth: Ja takk

Leivur Hansen sigur, ES-umhvørvisráðharrin Ritt Bjerregaard úr Danmark hevur sett sum mál, at øll lond skulu syrgja fyri sínum egna ruski og tað tekur hann fullt undir við.

Leivur Hansen sigur seg vera sera harman um at siggja borgmeisteran í Havn, Lisbeth Petersen, endurgjavn í danskum

bløðum fyri at siga, at »Hvis Thorshavn får arbejdsplads-er ud af at brænde dansk affald, så siger vi ja tak«. Hon sigur eisini at »vi er meget interesserede, hvis der er nogen der vil bruge vores forbrændingsanstalt«.

– Tað er avgjørt ikki meiriluti í býráðinum fyri hasum, sigur Leivur Hansen.

Hann sigur, at tað eru so nógva ivamál í hesum, at kommunan eigur at halda fingrarnar langt burtur, sigur Leivur Hansen.

– Arbeidsplássi, vit fáa, er lótuvinningur. Í longdini missa vit meira, enn vit vinna beinanvegin.

– Málið skal takast upp á samgongufundi og kravið frá mær verður, at ikki eitt gramm av útlendskum ruski kemur hendavegin, sigur Leivur Hansen.

Lisbeth: Rusk málið er misskilt:

Vit krógva einki

– Meiri rusk verður ikki brent á Brennistøðini í Havn, uttan við býráðsins gøðkenning, sigur borgarstjórin

ÁKI BERTHOLDSEN

– Vit hava avtalað at brenna 40 tons av týskum ruski sum eina roynd. Meiri verður ikki brent, uttan við býráðsins gøðkenning.

Lisbeth Petersen, býráðsformaður í Havn, vil ikki kennast við tey 1.000 tonsini av ruski, sum standa í einum pakkhúsi í Frederikssund og biða eftir at verða avskipað til Føroya.

– Tað er ikki okkara hævðpína, sigur hon.

Borgarstjórin í Havn heldur, at málið um út-lendsku ruskbrenningina á brennistøðini í Havn er fyri ein stóran part misskilt.

Í oktober 1994, tá ið brennistøðin var partafelag fyri seg, gjørdi hon avtalu við Riak í Svøríki um at brenna 40 tons av týskum ruski.

Nevndin í partafelagnum fyri brennistøðina gjørdi avtaluna. Lisbeth Petersen sigur, at hon hevur ikki sæð avtaluna.

– Tá ið hesi 40 tonsini eru brent, taka vit spurningin upp aftur.

– Meira er ikki avtalað at brenna og standa 1000 tons á havnini í Frederikssund, verður tað ikki fyri okkara rokning, sigur borgarstjórin. Hvat teir savna saman av ruski, hevur onki við okkum at gera.

Av við øskuna

Hon sigur, at tað kemur ikki upp á tal at flyta meiri rusk

inn at brenna uttan við býráðsins gøðkenning og uttan so at tað ikki stríðir imóti landsins lógum og forskriftum.

– Vit ætla ikki at krógva nakað og vit fara sjálvandi heldur ikki at bróta landsins lógir við at flyta inn heilsu-skaðiligt rusk. Tað er neyðugt at sláa fast, sigur hon.

Tankin um at flyta rusk inn at brenna, var ikki fyri at forvinna pening.

– Tað hevur verið trupult hjá okkum at sleppa av við øskuna. Tí hugsaðu vit, at tað kundi verið skilgott at gjørt eitt gerðarbyti, so vit brendu rusk og teir tóku imóti øskuni aftur. Kommunan kundi spart pening við hesum tiltaki, men kanska kundi peningur beinleiðis verið at vinna. Kunnu vit spara pening og vinna pening, hava vit skyldu at kanna og víðgera málið, sigur hon. Tað kundi verið ein góður handil.

– Og at vit vóru áhugað í einum slíkum samstarvi, skeiðst ikki burtur.

Nevndarlimur í Brennistøðini:

Nú havi eg broytt støðu

– Vit stýrdu brennistøðini við harðari hond sum einari forrætning

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað verður ikki við min-um stuðli, at týskt rusk verður flutt til Havnar at brenna.

Páll Petersen, býráðslimur, var nevndarlimur í brennistøðini, tá ið hon var partafelag og hann er limur í nevndini fyri henni, nú hon er kommunal.

– Nevndin hevði ábyrgdina av, hvussu brennistøðin gekk. Og vit stýrdu henni við harðari hond, um eina forrætning.

– Tí settu vit okkum fyri at kanna málið, tá ið stjórin fyri brennistøðini fortaldi nevndini, at fyrispurningur var komin um at brenna týskt rusk, sigur Páll Petersen.

– Hetta var síðst í 1994. Vit tóku onga avgerð tá. Men málið varð lagt fyri aftur á varti í 1995.

– Tá varð upplýst, at talan var um at sleppa at brenna 2.000 tons av ruski. Brennistøðin kundi vinna 1,8

millión burturúr, sigur Páll Petersen.

– Men heldur ikki við hesum útliti játtaðu vit at taka ruskið. Men vit vildu kann tað nærri.

– Stjórin fyri brennistøðina boðaði frá, at hann vildi sleppa at royna ruskið, og tí loyvdur vit, at 40 tons vórðu flutt inn at brenna.

– Hetta er tað einasta, nevndin hevur givið loyvi til. Hvat halla so eru fyri 1.000 tons, áni eg ikki, men vit hava einki við tey at gera.

Páll Petersen sigur, at øll nevndin skuldi til at taka eina avgerð sum hesa. Annars er ikki heimild fyri henni.

Onnur støða

Síðan er tað hent, at brennistøðin er lögð beinleiðis undir kommununa.

– Nú er stóðan ein heilt onnur. Nú hevur nevndin ikki ábyrgd fyri figgarliga úrslitnum hjá støðini. Tí verður tað ikki við minum

stuðli, ruskið verður flutt heim. Eg haldi ikki, at hetta er vegurin fram, sigur Páll Petersen.

KOYRIKORT

Privat
sum vinnuligt
– so er tað ...

KOYRISKÚLIN Á ARGJUM

Ring og bið um tíð
12270 / 86680

